

Sygn. akt II Cz 955/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

Przewodniczący: SSO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) (...) Plac (...) w Ś.

przeciwko W. S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 30 kwietnia 2014 roku roku, sygn. akt I C 434/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Świnoujściu oddalił wniosek pozwanej W. S. o zwolnienie od kosztów sądowych - opłaty od apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 23 stycznia 2013 roku (sygn. akt I C 434/12).

W uzasadnieniu wskazał, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma charakter wyjątkowy. W ocenie Sądu pozwana nie wykorzystuje w pełni możliwości uzyskania dochodu. Dokonując analizy przedłożonego przez pozwaną oświadczenia (art. 102 ust.2 ww. ustawy) Sąd I instancji zwrócił uwagę, iż pozwana posiada nieruchomości w postaci lokalu użytkowego o powierzchni (...) oraz lokalu mieszkalnego o powierzchni (...). Przeprowadzone przez Sąd dochodzenie wykazało, że pozwana w przedmiotowym lokalu nie prowadzi działalności gospodarczej, jak też nie oddała go w najem. W ocenie Sądu Rejonowego zaniechanie przez pozwaną wykorzystania istniejących możliwości zarobkowych nie usprawiedliwia przerzucenia obowiązku poniesienia kosztów na (...). Dodatkowo Sąd zwrócił uwagę, iż postępowanie w sprawie zostało zainicjowane w 2012 roku, zatem pozwana mogła liczyć się z ewentualnością niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia i dolożyć starań w celu zabezpieczenia środków na opłacenie apelacji.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła pozwana i wniosła o jego zmianę, poprzez zwolnienie pozwanej od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu apelacyjnym.

Skarżąca nie zgodziła się z oceną Sądu Rejonowego, jakoby przy osiąganym przez nią poziomie dochodów była w stanie zgromadzić środki na opłacenie apelacji. Skarżąca wskazała, iż nie miała możliwości uzyskania dochodu z lokalu użytkowego, albowiem pozostaje on w dyspozycji męża pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z obowiązującą w polskim procesie cywilnym zasadą, postępowanie sądowe jest odpłatne, a sąd nie podejmuje żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata. W art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ((...)) ustawodawca wprowadził odstępstwo od tej zasady, kierując

się w tym zakresie interesem osób słabszych ekonomicznie, umożliwiając im realizację konstytucyjnego prawa do sądu.

Zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny do wniosku o zwolnienie od kosztów powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów (art. 102 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Z uwagi na cel instytucji zwolnienia od kosztów sądowych, tj. zapewnienie stronie możliwości ochrony jej praw przed sądem, poprzez przejęcie przez Skarb Państwa ciężaru kosztów procesu, zwolnienie może nastąpić jedynie wyjątkowo, gdy strona ubiegająca się o taką pomoc wskaże, że jest osobą ubogą, bo tylko taka osoba nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Przechodząc do merytorycznej oceny podniesionego w zażaleniu uchybienia, które sprowadza się do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny przy rozpoznawaniu wniosku pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych, wskazać należy, iż brak jest podstaw, aby przedmiotowy zarzut formułować. Podczas rozpatrywania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, z pola widzenia nie może schodzić fakt, iż w złożonym przez siebie oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, pozwana wyeksponowała, iż posiada nieruchomości w postaci lokalu użytkowego o powierzchni (...) położonego w Ś.przy Placu (...). Sąd Okręgowy podziela argumentację Sądu Rejonowego, iż pozwana rezygnując z wynajmowania lokalu, w którym nie prowadzi działalności gospodarczej nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości osiągnięcia dochodu. Oceny tej nie może zmienić, podnoszona w zażaleniu okoliczność- oddania rzeczzonego lokalu do dyspozycji męża pozwanej.

Po pierwsze pozwana pozostaje ze swym małżonkiem w dobrych stosunkach, na co wskazuje choćby fakt, że ten jest jej pełnomocnikiem procesowym w rozpoznawanej sprawie. Należy zatem, przyjąć, że małżonek ten winien udzielić powodce pomocy przy pokryciu niezbędnych kosztów sądowych, obecnie opłaty od apelacji.

Po wtóre takie działanie pozwanej, w kontekście uzyskiwanego przez nią dochodu (680 złotych miesięcznie) uznać należy za świadomą rezygnację z jego powiększenia, co oznacza, że w takim przypadku nie można mówić o tym by pozwana była osobą ubogą a tym samym znajdowała się w sytuacji obiektywnie trudnej, która uzasadniałaby przedmiotową pomoc (...)Nie można jednocześnie wykluczyć, iż pozwana wbrew swoim twierdzeniom pośrednio czerpie korzyści z przedmiotowego lokalu, których na potrzeby niniejszego postępowania nie ujawnia. Dodatkowo, w tym miejscu zwrócić należy uwagę, że pozwana nie uwidoczniała swego małżonka w przedłożonym przez siebie oświadczeniu. W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowa okoliczność przemawia za tym, aby złożone przez pozwaną oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach oraz źródłach utrzymania uznać za niewiarygodne.

Pozwana wskazała, iż całość osiąganego przez nią dochodu w kwocie - 680 zł jest wydatkowana na bieżące utrzymanie, na które składają się miesięcznie: koszty wyżywienia w kwocie 500 złotych, koszty zakupu odzieży w kwocie 100 złotych oraz koszty zakupu środków czystości i leków w kwocie 100 złotych. Ww., posiadając nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego o powierzchni (...)nie wskazała miesięcznych wydatków ponoszonych w związku z jego utrzymaniem takich jak np. rachunki za czynsz, energię elektryczną, opłaty eksploatacyjne(woda, gaz, telefon). Jeżeli pozwana wydatków tych nie ponosi, a bynajmniej nie wynika to ze złożonego przez pozwaną oświadczenia - to świadczyć może to jedynie o tym, że gospodarstwa domowego nie prowadzi samodzielnie, ale korzysta z pomocy innych osób. Pomimo, że w złożonym oświadczeniu pozwana wśród osób tworzących z nią gospodarstwo domowe nie wymieniła - małżonka P. S., to jednak przedstawione wyżej okoliczności przemawiają za tym, iż złożonych w tym zakresie informacji nie można uznać za rzetelne. Podkreślenia wymaga, że z analizy dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy wynika, iż mąż pozwanej jest zatrudniony w charakterze mechanika okrętowego. Brak informacji o mężu w oświadczeniach pozwanej może być, zatem poczytany w ocenie Sądu Okręgowego jako próba zatajenia dochodu pozostającego w dyspozycji rodziny pozwanej, celem uzyskania korzystnego dla pozwanej rozstrzygnięcia w zakresie kosztów sądowych. W konsekwencji, jeżeli wnioskodawczyni uchyla się od złożenia takich informacji lub podaje je w zakresie niepełnym to ma to wpływ na ocenę wiarygodności złożonego przez nią oświadczenia o jakim mowa w art. 102 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i prowadzi do oddalenia wniosku.

Wreszcie nie bez znaczenia jest fakt, że pozwana ustanowiła także w sprawie pełnomocnika zawodowego, co zwykle wiąże się z ponoszeniem wydatków na jego honorarium.

(...).

(...)

-(...)

(...)

(...)